

1. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

S. Banach, E. Buszewska-Rydzik, M. Gazda, A. Kamińska, G. Kurek, E. Matysiewicz, T. Mazurek, K. Michna, S. Przech, G. Uliński (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie)

1.1. Zadania i kierunki działalności kontrolnej

Zadania Inspekcji Ochrony Środowiska wynikają bezpośrednio z ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 77, poz. 335 z późniejszymi zmianami).

Są to w szczególności :

- kontrola przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym użytkowaniu zasobów przyrody,
- kontrola przestrzegania decyzji ustalających warunki użytkowania środowiska,
- udział w przekazywaniu do eksploatacji obiektów, które mogą pogorszyć stan środowiska oraz urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem,
- kontrola eksploatacji urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem,
- podejmowanie decyzji wstrzymujących działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska,
- współdziałanie w zakresie ochrony środowiska z innymi organami kontrolnymi, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz organami administracji państwowej i rządowej, samorządu terytorialnego i obrony cywilnej, a także organizacjami społecznymi.

W skład pionu inspekcyjnego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie wchodzi:

Wydział Inspekcji w Lublinie obejmuje bezpośrednim nadzorem 9 powiatów ziemskich i jeden grodzki: rycki, puławski, janowski, lubartowski, łęczyński, świdnicki, lubelski, opolski, kraśnicki i grodzki miasto Lublin.

Wydział Inspekcji w Lublinie koordynuje i sprawuje też nadzór nad pracami delegatur.

Wydział Inspekcji Delegatury w Białej Podlaskiej obejmuje bezpośrednim nadzorem 4 powiaty ziemskie i jeden grodzki: łukowski, radzyński, parczewski, bialsko-podlaski i grodzki miasto Biała Podlaska.

Wydział Inspekcji Delegatury w Chełmie obejmuje bezpośrednim nadzorem

3 powiaty ziemskie i jeden grodzki: chełmski, włodawski, krasnostawski i miasto Chełm.

Wydział Inspekcji Delegatury w Zamościu obejmuje bezpośrednim nadzorem

4 powiaty ziemskie i jeden grodzki: powiaty biłgorajski, tomaszowski, hrubieszowski, zamojski i miasto Zamość.

Działalność kontrolna oparta jest na realizacji rocznych i kwartalnych planów kontroli.

Konstruując plan kontroli WIOŚ w Lublinie na 2001 rok przyjęto jako podstawę:

- kierunki i cele kontroli, nakreślone przez GIOŚ w wytycznych do planowania działalności kontrolnej, a wynikające ze strategii ekologicznej Państwa,
- zadania określone jako priorytety, wynikające z uwarunkowań gospodarczych i przyrodniczych województwa,
- wnioski i sugestie samorządu terytorialnego oraz innych organizacji i instytucji związanych z ochroną środowiska na terenie województwa.

WIOŚ Lublin prowadzi ewidencję podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie województwa. Wg stanu na dzień 2001.12.31 w ewidencji znajdują się 2604 jednostki. w 2001 roku kontrole prowadzono w 1074 jednostkach, których łączny udział w ogólnej ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska na naszym terenie wynosi ponad 98%.

Do kontroli zaplanowano przede wszystkim zakłady mające decydujący wpływ na stan środowiska z uwagi na dużą ilość odprowadzanych zanieczyszczeń, między innymi z dotychczasowych "Listy 80" i "Listy wojewódzkiej" oraz zakłady szczególnie uciążliwe dla środowiska i zdrowia ludzi, dla których decyzje wydaje Wojewoda.

Przyjęte do planowania powyższe kryteria umożliwiły skoncentrowanie działań kontrolnych pozwalających na osiągnięcie następujących celów:

1. ograniczenie uciążliwości największych źródeł zanieczyszczeń w skali kraju - "Lista 80",
2. ograniczenie oddziaływania na środowisko zakładów przemysłu rolno-spożywczego,
3. wypełnianie przez inwestorów wymagań ochrony środowiska,
4. ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza ze źródeł energetycznych oraz technologicznych,
5. ograniczenie zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i do ziemi,
6. eliminacja odprowadzania do jezior i zbiorników zaporowych nie oczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków,
7. ochrona zasobów wodnych w szczególności podziemnych stanowiących źródło zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze,

8. postępowanie użytkowników środowiska z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi,
9. przeciwdziałanie nielegalnemu transgraniczemu przemieszczaniu odpadów,
10. ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu do środowiska,
11. ograniczenie uciążliwości dla środowiska obiektów Wojska Polskiego,
12. realizacja obowiązków wynikających z przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

1.2. Kontrole zakładów najbardziej uciążliwych w skali kraju

Na terenie województwa lubelskiego nie ma jednostek znajdujących się na liście zakładów najbardziej uciążliwych dla środowiska w skali kraju "lista 80".

Zakładami funkcjonującymi na terenie województwa, które zostały warunkowo skreślone z listy zakładów najbardziej uciążliwych dla środowiska są:

- **Zakłady Azotowe "PUŁAWY" S. A. w Puławach - skreślone w lipcu 1999 roku.**
- **Cementownia "Chełm" S. A. w Chełmie - skreślona w listopadzie 2000 roku.**

ZAKŁADY AZOTOWE "PUŁAWY" S. A. W PUŁAWACH

W 2001 roku w Zakładach przeprowadzono 3 kontrole w tym: 1 inwestycyjna - odbiór Wytwórni Melaminy II oraz 1 sprawdzająca dotycząca oceny realizacji zadań mających na celu rozwiązanie problemów ekologicznych i 1 kompleksowa we wszystkich komponentach środowiska.

Zgodnie z regulaminem warunkowego skreślenia zakładów z "listy 80" uzgodniono Program Dostosowawczy, który został usankcjonowany decyzją Wojewody Lubelskiego. Program obejmuje 8 zadań proekologicznych, których realizacja została zakończona w 2004 roku.

Zadania wynikające z "Ekologicznego Programu Dostosowawczego" realizowane są planowo. Zakres rzeczowy poszczególnych zadań i ustalone terminy realizacji są ściśle przestrzegane.

Spośród 8 zadań proekologicznych wykonano już 2, tj.:

- instalację do redukcji emisji tlenków azotu z Wytwórni Kwasu Azotowego, II linię produkcyjną. Ograniczono emisję tlenków azotu o ok. 93%, tj. 1200 Mg/rok.

- instalację do przesyłu gazów odpadowych z Wytwórni Kaprolaktamu do Elektrociepłowni celem spalania. Ograniczono emisję tlenków węgla i węglowodorów po ok. 300 Mg w skali roku.

Osiągnięto założone efekty ekologiczne.

W trakcie realizacji są następujące zadania:

- instalacja do termicznej utylizacji gazów odłotowych z Wytwórni Hydroksyloaminy,
- redukcja zanieczyszczeń ściekowych w miejscu ich powstawania /Wytwórnie/,
- zagospodarowanie pyłów dymnicowych,
- przywrócenie terenom zdegradowanym walorów przyrodniczych - strefa ochronna.

W latach 2002-2004 nastąpi realizacja zadań dotyczących

- zwiększenia stopnia redukcji zanieczyszczeń w zakładowej oczyszczalni ścieków COŚP,
- uporządkowania strumieni ścieków sanitarnych w poszczególnych wytwórniach.

CEMENTOWNIA "CHEŁM" S. A. w CHEŁMIE

Do IV kwartału 2000 roku na "Liście 80" była umieszczona Cementownia "CHEŁM" S.A. w Chełmie. W listopadzie 1999 roku Cementownia wystąpiła do GIOŚ z wnioskiem o objęcie zakładu procedurą warunkowego skreślenia z "Listy 80" przedkładając "Ekologiczny Program Dostosowawczy" (EPD). W listopadzie 2000 roku Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykreślił Cementownię z "Listy 80" pod warunkiem zrealizowania w latach 2000÷2005 ww. "Programu", na który składa się 12 zadań proekologicznych.

Cementownia wprowadza znaczące ilości zanieczyszczeń do środowiska - jest na drugim miejscu w województwie pod względem ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza. Zakład eksploatuje 47 różnych urządzeń odpylających oraz posiada uregulowany stan formalno-prawny w zakresie wszystkich komponentów środowiska.

W 2001 roku przeprowadzono kontrolę Cementowni 2-krotnie. Przedmiotem pierwszej z nich była kontrola realizacji EPD oraz kontrola w zakresie hałasu (stwierdzono przekroczenie emisji hałasu). Podczas drugiej skontrolowano realizację EPD oraz pozostałe komponenty środowiska (powietrze, woda, ścieki, odpady). W wyniku kontroli ustalono, że realizacja programu dostosowawczego przebiega w zasadzie zgodnie z harmonogramem.

"Ekologiczny Program Dostosowawczy" składa się z następujących zadań:

- rekultywacji zakładowego składowiska odpadów,

- likwidacja odpadów cegły magnezytowo-chromitowej z północnej skarpy kopalni kredy,
- wyciszenie wentylatorów instalacji "Chełm III",
- wyciszenie instalacji młynów węgla - w 2001 roku zakończono prace nad wyciszeniem instalacji młynów węgla nr 9 i nr 10,
- opracowanie aktualnej dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych wspólnej dla ujęcia Cementowni i ujęcia "Bariera",
- opracowanie projektu kompleksowego rozwiązania problemu odwodnienia kopalni kredy,
- modernizacja odpylania przesypu z taśm na redlery w młynowni cementu - zrealizowana na koniec 2001 roku,
- modernizacja odpylania składu klinkieru i odpylania pod halą klinkieru,
- odpylanie silosów "Chełm - II",
- modernizacja odpylaczy urządzeń pomocniczych młynów "Chełm - II",
- zhermetyzowanie załadunku klinkieru do wagonów,
- rozszerzenie monitoringu wód podziemnych o piezometry w rezerwatach "Bagno Srebrskie", "Brzeźno" i "Roskosz".

WIOŚ w dalszym ciągu prowadzi stałą nadzór kontrolno-badawczy nad tymi zakładami.

1.3. Statystyka działalności kontrolnej

Realizując wszystkie założone i ujęte w planie kontroli cele w 2001 roku WIOŚ w Lublinie przeprowadził kontrolę w 1074 zakładach.

Przy zaplanowanych 985 kontrolach, ogółem wykonano 1190 kontroli, w tym:

- z pomiarami lub poborem prób do analiz - 522
- podstawowych - 225
- sprawdzających - 868
- interwencyjnych - 97

Z przysługujących WIOŚ instrumentów prawnych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działalności kontrolnej w 2001 r. wykorzystywane były następujące uprawnienia:

zarządzenia pokontrolne wydano 737 zarządzeń oraz skierowano 11 wniosków do or-

ganów administracji rządowej i 55 wniosków do administracji samorządowej,

wymierzanie kar pieniężnych

- za stwierdzane przekroczenia ładunków dopuszczalnych w ściekach odprowadzanych do wód oraz do ziemi,
- za przekroczenie co do ilości i rodzaju substancji dopuszczonych do wprowadzania do powietrza,
- za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego do środowiska.
- łącznie wydano 231 decyzji wymierzających kary jednostkowe oraz 155 decyzji ustalających kary łączne,

obciążanie kontrolowanych zakładów kosztami wykonania badań, które wykazały naruszenia warunków dopuszczalnych - wydano 256 decyzji o kosztach, w tym:

- za pobór prób i wykonanie analiz ścieków - 207 decyzji na kwotę 335428,30 zł
- za pomiary emisji zanieczyszczeń do powietrza - 34 decyzje na kwotę 40975,00 zł
- za pomiary hałasu - 15 decyzji na kwotę 17999,70 zł,

co daje łączną kwotę 394 403,00 zł,

wnioski do organów ścigania - nie kierowano,

nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego - nałożono 55 mandatów na łączną kwotę 3300,00 zł

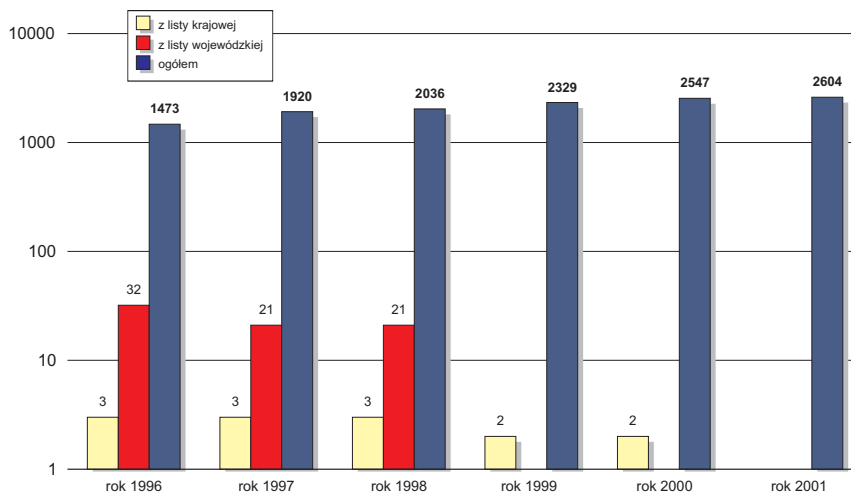
wydawanie decyzji o charakterze niepieniężnym - wydano 6 decyzji i 20 postanowień w sprawie braku sprzeciwu na przystąpienie do użytkowania obiektu.

WIOŚ w Lublinie w 2001 roku wydał łącznie 155 decyzji o karach łącznych na kwotę **3.760.195,80 zł** za przekroczenie warunków korzystania ze środowiska.

1. Wysokość kar łącznych za wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza od kilku lat ma tendencję malejącą. Wysokość kar wymierzonych w 2001 roku w porównaniu do ubiegłego roku spadła o około 30% przy zbliżonym stałym poziomie liczby zakładów ukaranych.

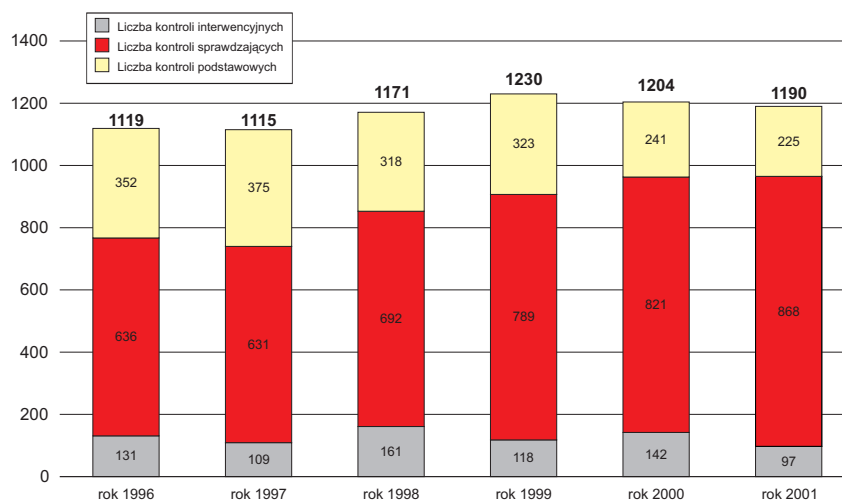
Wymierzone kary w rozbiciu na poszczególne komponenty przedstawiają się następująco:

Rok	Za zanieczyszczenie powietrza		Za odprowadzanie ścieków		Za pobór wody		Za składowanie odpadów		Za emisją hałasu		Ogółem zł
	Liczba z-dów	Kwota zł	Liczba z-dów	Kwota zł	Liczba z-dów	Kwota zł	Liczba z-dów	Kwota zł	Liczba z-dów	Kwota zł	
2000	51	218 035,39	87	483 017,56	0	0,00	6	1 397,45	18	104 212,20	162 zakłady 806 662,60
2001	56	146 839,40	76	601 637,40	0	0,00	5	2 942 999,60	18	68 719,40	155 zakładów 3 760 195,80

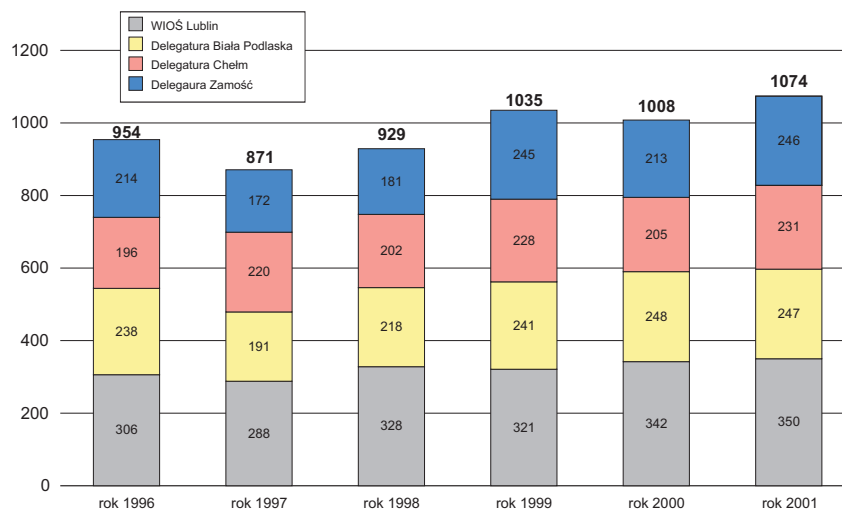
* dane zawierają również liczbę kontroli z lat 1996-1998 przeprowadzonych przez WIOŚ Białą Podlaska, WIOŚ Chełm, WIOŚ Zamość

Rys. 1. Liczba zakładów w ewidencji WIOŚ Lublin z lat 1996- 2001 *

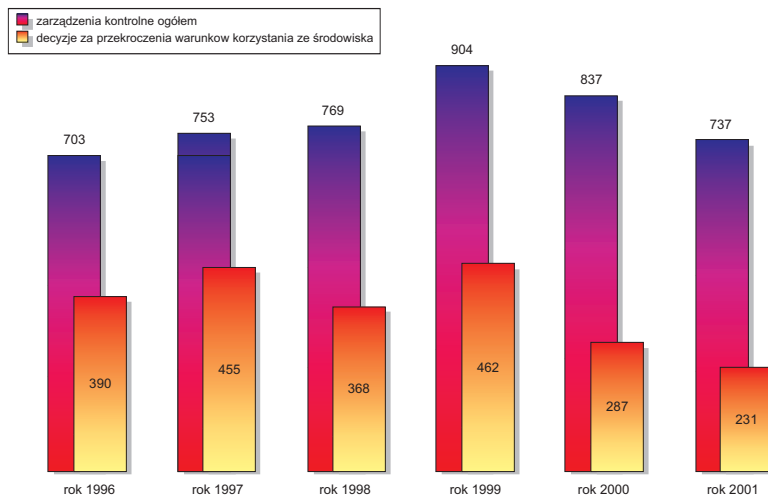

* dane zawierają również liczbę kontroli z lat 1996-1998 przeprowadzonych przez WIOŚ Białą Podlaska, WIOŚ Chełm, WIOŚ Zamość

Rys. 2. Liczba skontrolowanych podmiotów gospodarczych przez WIOŚ Lublin w latach 1996-2001

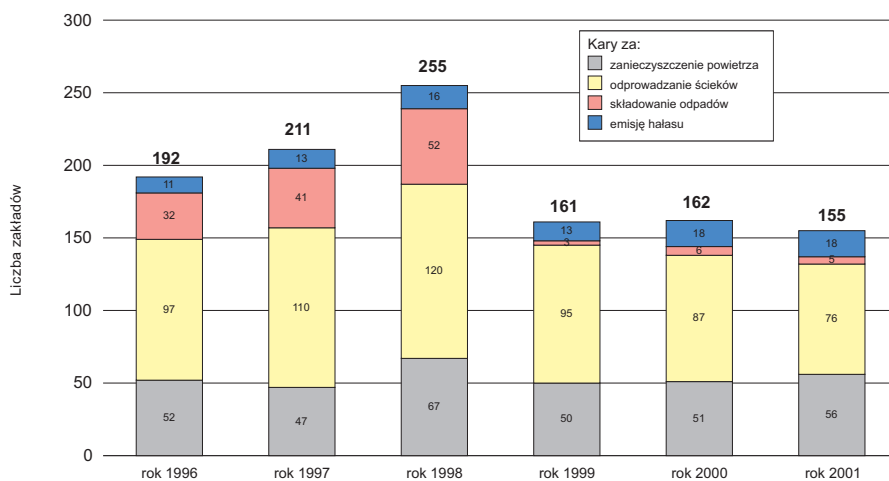

Rys. 3. Liczba kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ Lublin w latach 1996-2001 *

* dane zawierają również liczbę kontroli z lat 1996-1998 przeprowadzonych przez WIOŚ Biała Podlaska, WIOŚ Chełm, WIOŚ Zamość

Rys. 4. Liczba zarządzeń pokontrolnych wydanych przez WIOŚ Lublin w latach 1996- 2001 *

* dane zawierają również liczbę kontroli z lat 1996-1998 przeprowadzonych przez WIOŚ Biała Podlaska, WIOŚ Chełm, WIOŚ Zamość

Rys. 5. Kary wymierzone przez WIOŚ Lublin dla zakładów w latach 1996- 2001 *

Niższa sumaryczna kwota kar wynika z mniejszej wielkości stwierdzonych przekroczeń jak i krótszego czasu trwania przekroczeń.

Dominującymi zanieczyszczeniami, za które wymierzono kary był tlenek węgla i tlenki azotu, pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw. Dotyczy to zakładów różnych branż, głównie jednak branży rolno-spożywczej.

Najwyższą karą w zakresie powietrza obciążono Hutę Szkła Gospodarczego "Dubeczno" - w wysokości 49.912,73 zł za nadmierną emisję tlenków azotu. Huta zrealizowała inwestycję, w efekcie której nastąpiło usunięcia przyczyny wymierzenia kary.

Wysokości pozostałych kar wymierzonych dla poszczególnych zakładów kształtowały się na poziomie niższym niż 10 tys. m.in. NZPS "Polesie"

S.A. we Włodawie - 8.162,28 zł, "Glasskop - Nadbużanka" Sp. z o.o. w upadłości - 8.898,53 zł, A. Walczak, D.P. Kamiński "LEONARD" S.C. w Warszawie - Zakład w Zagłobie - 6.816,00 zł, Zakłady Mięsne w Lublinie S.A. "LUBMEAT"- 6.454,08 zł.

2. Ilość decyzji ustalających wysokość kar łącznych wydanych w 2001 roku utrzymuje się na tym samym poziomie co w roku 2000, natomiast łączna kwota kar wzrosła w 2001 r. o 25 %.

Główne przyczyny wzrostu wysokości kar za ścieki to:

- zmniejszenie efektywności oczyszczania w przestarzałych oczyszczalniach, nie posiadających odpowiednich technologii oczyszczania,
- brak lub wygaśnięcie pozwoleń wodno-prawnych na odprowadzanie ścieków, następ-

stwem czego było wymierzanie kar pieniężnych dobowych za cały ładunek zanieczyszczeń zawarty w odprowadzanych ściekach.

W globalnej kwocie kar wymierzonych, procentowy udział zakładów przemysłowych i komunalnych jest następujący:

- zakłady przemysłowe - 44 %,
- zakłady komunalne - 56 %.

Największe kary wymierzono:

- ZGKiM w Józefowie - w wysokości 130.835,09 zł,
- AGRO FREZE Sp. z o.o. w Klikawie - w wysokości 73.360,38 zł,
- LEONARD S.C. w Warszawie Zakład w Zagłobie - w wysokości 29.000,72 zł,
- PGKiM Sp. z o.o. w Tomaszowie Lubelskim - w wysokości 24.733,99 zł,
- PGKiM Sp. z o.o. w Hrubieszowie - w wysokości 17.457,80 zł.

Najczęściej przekraczaniem wskaźnikami zanieczyszczeń były:

- w ściekach przemysłowych - ChZT-Cr, zawiesina ogólna, BZT₅,
- w ściekach komunalnych - azot amonowy, fosfor ogólny.

Wszystkie ww. zakłady rozpoczęły modernizację eksploatowanych oczyszczalni ścieków.

W 2001 roku zaprzestano naliczania kary ze względu na fakt podłączenia do kanalizacji miejskiej 3 zakładom ("Pol-Skone" Sp. z o.o. w Lublinie Zakład Nr 3 w Biłgoraju, AGRO FREZE Sp. z o.o. w Klikawie, Jednostka Wojskowa nr 3248 w Dęblinie).

3. W 2001 roku w stosunku do roku ubiegłego nastąpił wzrost wysokości naliczonych kar za składowanie odpadów, spowodowany naliczeniem dla Żelatyna S.A. w Puławach kary łącznej w kwocie 2.941.872,2 zł za składowanie odpadów (gruzu z rozbiórki budynków bez wymaganego pozwolenia UM w Puławach) w miejscu na ten cel nie przeznaczonym.

Naliczenie kary nastąpiło po kontroli WIOŚ na skutek wniosku Straży Miejskiej w Puławach o podjęcie działań i nałożenie sankcji za gromadzenie gruzu.

4. Wysokość kar łącznych za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego do środowiska w 2001 roku zmniejszyła się o około 35% w stosunku do roku 2000.

Liczba zakładów, które zostały obciążone łącznymi karami pieniężnymi, za ponadnormatywną emisję hałasu, nie uległa zmianie. Można więc stwierdzić, że zmalała wysokość przekroczeń dopuszczalnego natężenia dźwięku przez poszczególne podmioty.

Najwyższe kary za emisję hałasu naliczono Cementowni "Chełm" S.A. w Chełmie i Cukrowni "Krasnystaw" S.A. w Siennicy Nadolnej.

Zmniejszenie poziomu hałasu emitowanego do środowiska, zakłady uzyskały w wyniku wykonania stosownych zabezpieczeń, ograniczenia w korzystaniu z urządzeń technicznych stwarzających uciążliwość dla środowiska w zakresie hałasu.

1.4. Efekty działań proekologicznych podejmowanych przez kontrolowane zakłady

W wyniku nałożonych na zakłady obowiązków zawartych w zarządzeniach pokontrolnych lub decyzjach administracyjnych podmioty podejmowały działania mające na celu ograniczenie lub wyeliminowanie szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Pozytywne przykłady realizacji tych działań są następujące :

"AGRO-FREEZE" Sp. z o.o. w Klikawie w związku z systematycznym przekraczaniem dopuszczalnych wskaźników zanieczyszczeń ustalonych w pozwoleniu wodno-prawnym oraz skargami mieszkańców, tut. Inspektorat wydał we wrześniu 2001 roku decyzję, na podstawie art. 28 ustawy Prawo wodne. Decyzją tą zobowiązano zakład do uporządkowania gospodarki ściekowej, poprzez podłączenie ścieków z zakładu do gminnej sieci kanalizacyjnej, a następnie do oczyszczalni komunalnej w Puławach.

W grudniu 2001 roku ścieki zostały skierowane do wyżej wymienionej oczyszczalni.

"LEONARD" S.C. w Warszawie - Zakład w Zagłobie od szeregu lat w okresie przerobu jabłek odprowadza do wód rzeki Wrzelówki ścieki o wysokim ładunku zanieczyszczeń, za co obciążony jest wysokimi karami pieniężnymi.

W związku z wydaną przez WIOŚ decyzją, zobowiązującą Zakład do uporządkowania gospodarki ściekowej w II półroczu 2001 roku spółka przystąpiła do modernizacji i rozbudowy istniejącej oczyszczalni ścieków wraz z układem sieci kanalizacyjnej.

Zakończenie realizacji przedsięwzięcia przewidywane jest na rok 2003.

Wg opracowanego projektu technicznego, zastosowanie nowoczesnej technologii oczyszczania ścieków umożliwi redukcję zanieczyszczeń w ok. 90%.

"OSMOFROST" Sp. z o.o. w Osmolicach nie posiada odpowiednich urządzeń do oczyszczania ścieków oraz nieprawidłowo je eksploatuje, powodując przekraczanie w znacznym stopniu wskaźników ustalonych w pozwoleniu wodno-prawnym.

W związku z tym spółka obciążana jest wysokimi karami pieniężnymi.

Zakład w październiku 2001 roku podpisał umowę na wykonanie dokumentacji projektowej modernizacji istniejącej oczyszczalni. Realizację przedmiotowej inwestycji przewidziano na rok 2002.

UREN COLDSTORES Sp. z o.o. w Lublinie - Chłodnia w Łaszczowie zmodernizowała instalację chłodniczą poprzez zainstalowanie dodatkowego skraplacza amoniaku oraz wymieniono palnik w kotłowni olejowej.

Ponadto nastąpiła poprawa w gospodarowaniu odpadami. Zaprzestano składowania odpadów produkcyjnych w miejscu na ten cel nie przeznaczonym, natomiast teren nielegalnego składowiska zrehabilitowano. Usprawniono również segregację odpadów, co umożliwiło zwiększenie stopnia ich gospodarczego wykorzystania.

SVZ POLAND Sp. z o.o. w Tomaszowie Lubelskim w celu ograniczenia hałasu emitowanego do środowiska ściany sprężarkowni od strony obszaru akustycznie chronionego wyłożono wełną mineralną i blachą stalową, natomiast sufit wyłożono wełną dźwiękoizolacyjną. Dodatkowo w pomieszczeniu sprężarkowni zlikwidowano część okien, a pozostawione wymieniono na dźwiękoizolacyjne. Poza tym zakład w najbliższym czasie planuje budowę ekranu akustycznego.

W zakresie gospodarki odpadami wprowadzono segregację odpadów w kierunku odzysku surowców wtórnych.

Spółdzielca Mleczarnia "SPOMLEK" w Radzynie Podlaskim oraz Oddziały Produkcyjne w celu wyeliminowania przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w **Międzyrzecu Podlaskim** wykonano obudowę dźwiękochłonną stacji sprężarek i wentylatorów skraplaczy.

W związku z nie dotrzymanywaniem warunków pozwolenia wodno-prawnego na odprowadzanie ścieków, w 2001 roku rozpoczęto przebudowę i modernizację zakładowej oczyszczalni ścieków w **Radzynie Podlaskim**, polegającą na zmianie systemu napowietrzania w komorach biosorpcji i regeneracji osadu oraz przebudowie osadnika wtórnego. Planowany termin zakończenia zadania - 2002 rok.

Zakłady Przetwórstwa Mięsnego S.C. J.Zieliński, P. Zubrzycki, Kol. Łaszczówka celem poprawy sposobu korzystania ze środowiska modernizują urządzenia sieci kanalizacji wewnętrznej i podczyszczania ścieków. Zabezpieczyły właściwe warunki do segregacji i gromadzenia odpadów. Zmieniły rodzaj stosowanego paliwa w kotłowni z węgla na drewno, co wpłynęło na zmniejszenie ilości emitowanych zanieczyszczeń. Planowany termin zakończenia prac ustalono na 2002 rok.

PERŁA - BROWARY LUBELSKIE S.A. - Browar Nr 1 przy ul. Kunickiego celem zminimalizowania emisji zanieczyszczeń amoniaku z instalacji chłodniczej wykonały modernizację polegającą na zastosowaniu glikolowego układu chłodzenia powierzchni produkcyjnych (leżakowni, tanków pośredniczących i fermentowni piwa).

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "DIASS" Sp. z o.o. w Józefowie na kotle P-2 opalonym węglem zamontowało urządzenia dopalające wg patentu Wrotyńskiego, które spowodowało ograniczenie głównie emisji pyłu i sadzy.

"HARDWOOD SAWMILL" Sp. z o.o. w Zawadówce przeprowadziła remont instalacji odpylania - baterii cyklonów za kotłem ES-125 nr 1, ze względu na jej zły stan techniczny, eliminując przyczynę przekroczenia dopuszczalnego emisyjnego stężenia pyłów w spalinach.

W malarniach i lakierniach w **"MEBLOTAP" Sp. z o.o. w Chełmie, Zakład Produkcji Mebli "SO-SNA" we Włodawie** zastosowano farby i kleje o składach chemicznych mniej obciążających środowisko, a także zmieniono sposób i warunki odprowadzenia zanieczyszczeń do powietrza poprzez posadowienie jednego wyższego komina, zamiast kilku małych niskich emitorów.

Spółka Wodno - Ściekowa w Milejowie podjęła działania w zakresie modernizacji oczyszczalni. Kierowane do oczyszczalni ścieki technologiczne z **"FRUCTO-MAJ" Sp. z o.o. ZPOW w Milejowie**, zwłaszcza w okresie przerobu pomidorów, powodują znaczne zakłócenia w jej pracy, co jest przyczyną obciążania Spółki wysokimi karami. Zastosowano zmianę dotychczasowego sposobu napowietrzania na drobnopęcherzykowy.

POLFA S.A. w Lublinie wyeliminowała przekraczanie dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego z terenu zakładu poprzez zainstalowanie ekranu akustycznego dla agregatów chłodniczych.

"POL - SKONE" Spółka z o.o. w Lublinie - Zakład Produkcyjny Nr 3 w Biłgoraju obniżył emitowany do środowiska równoważny poziom dźwięku w porze nocnej poprzez wyłożenie wełną dźwiękoizolacyjną zabudowy wentylatorów kotłowni oraz drzwi i części obudowy zewnętrznej wentylatorów oraz wymianę okien hali obróbki wstępnej na okna z szybami zespolonymi.

Huta Szkła "MARTA 2" w Chełmie ograniczyła emisję hałasu do środowiska poprzez całkowite zabudowanie wentylatorów, znajdujących się na zewnątrz zakładu.